

Chút Trùng Hợp Ngẫu Nhiên

Cát Biển

Nhạc sĩ Trịnh Công Sơn đã nổi tiếng khắp nơi khi tôi vừa chập chững theo học bậc trung học. Bên cạnh những bài thơ tình mới mẻ của Nguyễn Sa về tình yêu tuổi học trò đạo ấy như Áo Lụa Hà Đông:

anh vẫn nhớ em ngồi đây tóc ngắn
mà mùa thu dài lắm ở chung quanh
linh hồn anh vội vã về chân dung
bay vội vã vào trong hồn mở cửa

Hoặc như bài thơ Cần Thiết rất phổ thông trong đám học sinh chúng tôi thời đó..

Không có anh lấy ai đưa em đi học về ?
Lấy ai viết thư cho em mang vào lớp học ?
Ai lau mắt cho em ngồi khóc ?
Ai đưa em đi chơi trong chiều mưa ?

Tôi vẫn nhớ sâu đậm và thích nhất bài Chiều Một Mình Qua Phố những dạo mới lớn biết buồn biết vui về kỷ niệm một bóng hồng sắp rời xa thành phố Sài Gòn đi du học ngoại quốc

Ngày nào mình còn có nhau xin cho dài lâu
Ngày nào đời thôi có nhau xin người biết đau..

Và đáng nhớ hơn cả là ngày tôi thi đậu xong Tú Tài 2, buổi chiều tôi đang vui mừng cùng tột khi được tin mình có tên trên danh sách thi đỗ thì được nghe bản nhạc mới nhất của TCS, bài Tuổi Đá Buồn, được phát đi trên làn sóng radio toàn quốc qua giọng hát Khánh Ly:

Trời còn làm mưa
Mưa rơi mênh mang
Từng ngón tay buồn
Em mang em mang
Đi về giáo đường
Ngày chủ nhật buồn
Còn ai còn ai
Đóa hoa hồng
Cài lên tóc mây
Ôi đường phố dài
Lời ru miệt mài
Ngàn năm ngàn năm
Ru em nồng nàn
Ru em nồng nàn

Những lời của ông thậm thấu vào hồn tôi như những chất mật ngọt ăn len vào tĩnh mạch. Từ đó từng bài hát tiếp nối, lời và âm điệu của TCS đã đi sâu vào mớ neurons cảm nhận của tôi truyền đi những tín hiệu rung động đến buồng tim. Nơi đây tôi xin phép được dừng lại về sự ngưỡng mộ của một cá nhân, và không muốn bàn tiếp những khía cạnh chính trị đầy phức tạp và éo le mà nhạc sĩ

TCS đã chọn đi cho chính ông.

Tôi chỉ muốn bàn về một sự trùng hợp thật ngẫu nhiên không thể ngờ được giữa lời nhạc của nhạc sĩ TCS và một bài thơ của tôi, một kẻ hậu bối xa lắc xa lơ và cũng là một kẻ ngưỡng mộ nhạc TCS.

Số là, một buổi nọ anh Nguyễn Minh Châu gửi 1 private message (PM) cho tôi, nói là có người đang ca bài Mưa Đêm của tôi trên Paltalk, và kêu tôi mau vào phòng đó để nghe.

Đây tôi xin nhắc cơ duyên của bài thơ Mưa Đêm nha...Dạo ấy tôi đang giữ chức vụ Engineering Director cho hãng BEI ở Little Rock, Arkansas. Thành phố Little Rock là một thành phố buồn cho những người Việt tỵ nạn vùng đó, mà thông thường nếu muốn tìm 1 nhà hàng VN ăn cho đỡ nhớ mùi vị quê hương, chúng tôi thường tụ tập một nhóm nhỏ và cùng lái xe mãi hơn 2 tiếng mới đến được một nhà hàng VN bên thành phố Memphis kế cận. Vui chơi thì cũng lại quây quần vào các casinos bên đó, cách khoảng 2 tiếng rưỡi lái xe. Cuối tuần vào các dịp hè, chúng tôi thường tụ họp 1 số gia đình cùng đi picnic sát bên các bờ hồ, đùa giỡn, đánh bài, nấu nướng và bơi lội để có dịp hàn huyên trao đổi vì thành phố khá buồn tẻ. Vì vậy tôi đến với thơ để tìm lại phần hồn của mình khác hơn là công việc thường lệ khá khô khan về kỹ thuật.

Ngày làm việc của tôi thường lệ là dài, từ 7 giờ sáng đến hơn 6 giờ chiều mới về lại căn nhà lặng lẽ cô biệt trong một subdivision yên lặng. Thường tôi xem TV, lo ăn uống chút gì đó, vừa đặt lưng xuống bộ sofa nghỉ ngơi là trời cũng đã nhá nhem tối. Dạo đó tôi thường viết những bài thơ mà đã khiến tôi nhòa lệ khi cầm bút như Đêm Nghe Đoàn Xe Lửa, Tĩnh Diệu, Sinh Nhật Vivian v.v...

Một hôm trời đổ cơn mưa khuya, tôi ngẫu hứng lấy giấy ghi vội bài thơ, mà mỗi lần đọc nó lòng tôi vẫn thấy lâng lâng một nỗi niềm thân vui kỳ lạ...

Đêm nghe tiếng bụi ngàn
Đêm hoang gió luồng ngang
Đêm bão nổi cung đàn
Đêm như tiếng thở than

Nghe thiên khúc nghệ thường
Nghe chân bước bờ thương
Nghe nhung nhớ sông Mường
Nghe thanh thoát trầm hương

Mai tóc điểm sương trời
Mai trôi gió ngàn khơi
Mai rũ rượi góc đời
Mai yên giấc cuộc chơi

Xin hương ngát rộn ràng
Trong hơi ấm mộng đan
Tay vin dấu địa đàng
Cho ta thỏa trần gian

Bài thơ đó được tôi chọn tựa đề là Mưa Đêm, một cái tên mà sau này tôi lại gặp một số bài thơ và nhạc cũng có cùng tên như thế (!).

Đây xin kể lại lúc anh Nguyễn Minh Châu la làng cho biết, tôi hớn hờ chun vào đúng phòng Paltalk kịp khi một người nào đó vừa ca dứt bài ca. Bài ca này càng nghe sao càng có điểm tương tự như bài Mưa Đêm tôi đã viết tại Little Rock và đã được bốn nhạc sĩ phổ nhạc(!), vì vậy tôi text chat với người vừa ca xong (mà tôi đã quên mất tên anh). Người đó cho tôi biết bài vừa ca xong là bản nhạc

Nghe Tiếng Muôn Trùng của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn!

Quá ngạc nhiên, tôi bèn vào Đặc Trưng để tìm lyric của bài nhạc TCS, và quả thật ngay lần đầu đọc lời nhạc tôi đã đi từ ngạc nhiên đến sửng sốt vì không ngờ lời nhạc của người nhạc sĩ nổi danh Trịnh Công Sơn có nhiều điểm khá giống nhau với bài thơ Mưa Đêm của tôi đến thế:

Nghe Tiếng Muôn Trùng
nhạc Trịnh Công Sơn

Đêm nghe gió tự tình
Đêm nghe đất trở mình vì mưa
Đêm nghe gió thổi dài
Đêm nghe tiếng khóc cười của bào thai

Nghe trăm tiếng ngậm ngùi
Nghe lắng miếu trùng vây
Nghe xa cách cuộc đời
Nghe hoang phế cạnh đây

Xin trên những đường dài
Cho nghe bước rộn vui
Xin trên những nụ cười
Còn rặng rờ mặt trời

Đêm nghe gió than hoài
Đêm nghe lá đưa lời hàm oan
Đêm thân xác mịt mùng
Đêm nghe tiếng muôn trùng đầy đưa

Tôi bèn ới lên với anh Nguyễn Minh Châu..hihihi..vừa kinh ngạc vừa có chút gì đó “hãnh diện” là ít ra mình cũng “gặp gỡ” được với mớ cảm xúc nào đó của người nhạc sĩ TCS đâu chỉ là sự trùng hợp ý tưởng ngoài ý muốn của vài câu thơ và lời nhạc.

Sau này khi tôi viết bài Một Miền Chưa Ai Đến ai ai cũng so sánh với lời nhạc của Trịnh Công Sơn qua bài “một người già trong công viên, một người điên trong thành phố...” nhưng liền nhận ra hai giọng điệu khác nhau – một thì hiền dân, còn lời kia thì có nét “kẻ lẻ” hơn :-)

Âu cũng là những điểm trùng hợp ngoài ý muốn và đây ngạc nhiên cho người làm thơ.

Cát Biên